

Ústav sociální péče pro zrakově postižené v Brně-Chrlicích, Chrlické nám.2,643 00 Brno

Etický kodex sociálních pracovníků

1. Etické zásady

- 1.1. Sociální práce je založena na hodnotách demokracie, lidských práv a sociální spravedlnosti. Sociální pracovníci proto dbají na nedodržení lidských práv u skupin a jednotlivců tak, jak jsou vyjádřeny v dokumentech relevantních pro praxi sociálního pracovníka, a to především ve Všeobecné deklaraci lidských práv, Chartě lidských práv Spojených národů a v dalších mezinárodních deklaracích a úmluvách. Dále se řídí Ústavou, Listinou základních práv a svobod a dalšími zákony tohoto státu, které se od těchto dokumentů odvíjejí.
- 1.2. Sociální pracovník respektuje jedinečnost každého člověka bez ohledu na jeho původ, etnickou příslušnost, rasu či barvu pleti, mateřský jazyk, věk, pohlaví, rodinný stav, zdravotní stav, sexuální orientaci, ekonomickou situaci, náboženské a politické přesvědčení a bez ohledu na to, jak se podílí na životě celé společnosti.
- 1.3. Sociální pracovník respektuje právo každého jedince na seberealizaci v takové míře, aby současně nedocházelo k omezení stejného práva druhých osob.
- 1.4. Sociální pracovník pomáhá jednotlivcům, skupinám a komunitám svými znalostmi, dovednostmi a zkušenostmi při jejich rozvoji a při řešení konfliktů jednotlivců se společností a jejich následků.
- 1.5. Sociální pracovník dává přednost profesionální odpovědnosti před svými soukromými zájmy. Služby poskytuje na nejvyšší odborné úrovni.

2. Pravidla etického chování sociálního pracovníka

2.1. Ve vztahu k uživateli

- 2.1.1. Sociální pracovník podporuje uživatele k vědomí vlastní odpovědnosti.
- 2.1.2. Sociální pracovník jedná tak, aby chránil důstojnost a lidská práva svých uživatelů.
- 2.1.3. Sociální pracovník pomáhá se stejným úsilím a bez jakékoliv formy diskriminace všem uživatelům.
- 2.1.4. Chrání uživatelské právo na soukromí a důvěrnost jeho sdělení. Data a informace požaduje s ohledem na potřebnost při zajištění služeb, které mají být uživateli poskytnuty a informuje ho o jejich potřebnosti a použití. Žádnou informaci o uživateli neposkytne bez jeho souhlasu. Výjimkou jsou osoby, které nemají způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu nebo tehdy, kdy jsou ohroženy další osoby.
- 2.1.5. Sociální pracovník podporuje uživatele při využívání všech služeb a dávek sociálního zabezpečení, na které mají nárok, a to nejen od instituce, ve které jsou zaměstnáni, ale i ostatních příslušných zdrojů. Poučí uživatele o povinnostech, které vyplývají z takto poskytnutých služeb a dávek.
- 2.1.6. Sociální pracovník podporuje uživatele při hledání možností jejich zapojení do procesu řešení jejich problémů.
- 2.1.7. Sociální pracovník je si vědom svých odborných a profesních omezení. Pokud s uživatelem nemůže sám pracovat, předá mu informace o dalších formách pomoci. Sociální pracovník jedná s uživateli s účastí, empatií a péčí.

2.2. Ve vztahu ke svému zaměstnavateli

- 2.2. V zaměstnavatelské organizaci spolupůsobí při vytváření takových podmínek, které umožní sociálním pracovníkům uplatňovat závazky vyplývající z tohoto kodexu.
- 2.2.3. Snaží se ovlivňovat sociální politiku, pracovní postupy a jejich praktické uplatňování ve své zaměstnavatelské organizaci s ohledem na co nejvyšší úroveň služeb poskytovaných uživatelům.

2.3. Ve vztahu ke kolegům

- 2.3.1. Sociální pracovník respektuje znalosti a zkušenosti svých kolegů a ostatních odborných pracovníků. Vyhledává a rozšiřuje spolupráci s nimi a tím zvyšuje kvalitu poskytovaných sociálních služeb.
- 2.3.2. Respektuje rozdíly v názorech a praktické činnosti kolegů a ostatních odborných a dobrovolných pracovníků. Kritické připomínky k nim vyjadřuje na vhodném místě vhodným způsobem.
- 2.3.3. Sociální pracovník iniciuje a zapojuje se do diskusí týkajících se etiky se svými kolegy a zaměstnavateli a je zodpovědný za to, že jeho rozhodnutí budou eticky podložena.

2.4. Ve vztahu ke svému povolání a odbornosti

- 2.4.1. Sociální pracovník dbá na udržení a zvyšování prestiže svého povolání.
- 2.4.2. Neustále se snaží o udržení a zvýšení odborné úrovně sociální práce a uplatňování nových přístupů a metod.
- 2.4.3. Působí na to, aby odbornou sociální práci prováděl vždy kvalifikovaný pracovník s odpovídajícím vzděláním.
- 2.4.4. Je zodpovědný za své soustavné celoživotní vzdělávání a výcvik, což je základ pro udržení stanovené úrovně odborné práce a schopnosti řešit etické problémy.
- 2.4.5. Pro svůj odborný růst využívá znalostí a dovedností svých kolegů a jiných odborníků, naopak své znalosti a dovednosti rozšiřuje v celé oblasti sociální práce.
- 2.4.6. Sociální pracovník spolupracuje se školami sociální práce, aby podpořil studenty sociální práce při získávání kvalitního praktického výcviku a aktuální praktické znalosti.

2.5. Ve vztahu ke společnosti

- 2.5.1. Sociální pracovník má právo i povinnost upozorňovat širokou veřejnost a příslušné orgány na případy porušování zákonů a oprávněných zájmů občanů.
- 2.5.2. Zasazuje se o zlepšení sociálních podmínek a zvyšování sociální spravedlnosti tím, že podněcuje změny v zákonech, politice.
- 2.5.3. Upozorňuje na možnost spravedlivějšího rozdělení společenských zdrojů těm, kteří to potřebují.
- 2.5.4. Působí na rozšíření možností a příležitostí ke zlepšení kvality života pro všechny osoby, a to se zvláštním zřetelem ke znevýhodněným a postiženým uživatelům.

Etické problémové skupiny

A.Základní etické problémy

- kdy vstupovat či zasahovat do života uživatele nebo jeho rodiny
- kterým sociálním případům dát přednost a věnovat čas
- kolik pomoci a péče poskytnout,aby stimulovali uživatele ke změně postojů a k odpovědnému jednání a nevedli k jejich zneužití

B.Další problémové okruhy,

které se občas vyskytují a vyžadují etické hodnocení a rozhodování vyplývají z následujících situací,kdy loajalita sociálního pracovníka s uživatelem se dostane do střetu zájmů

- při konfliktu zájmu samotného sociálního pracovníka se zájmem uživatele
- při konfliktu uživatele a jiného občana
- při konfliktu mezi institucí či organizací a skupinou uživatelů
- při konfliktu zájmu uživatelů a společností

C.Sociální pracovník má ve své náplni roli pracovníka,který uživatelům pomáhá a současně má uživatele kontrolovat.Vztahy mezi těmito protichůdnými aspekty sociální práce vyžadují,aby si sociální pracovníci vyjasnili etické důsledky kontrolní role a do jaké míry je tato role přijatelná z hlediska základních hodnot sociální práce.

Zásady dobré praxe pro sociální pracovníky

1.Sociální pracovník je povinen chránit práva a podporovat zájmy uživatelů služeb.

- jednat s každým uživatelem jako s jedinečnou osobností
- ctít a, kde je vhodné, podporovat individuální názory a přání uživatelů
- ctít a zachovávat důstojnost a soukromí uživatelů služeb
- podporovat rovné příležitosti pro uživatele
- ctít různorodost a odlišné kultury a hodnoty

2.Sociální pracovník je povinen usilovat o získání a udržení důvěry uživatelů.

- být upřímná a důvěryhodná
- umět jednat přímo, přesně, přiměřeně a otevřeně
- ctít důvěrnost informací a jasně vysvětlit postup organizace při nakládání s nimi
- být spolehlivá a odpovědná
- dodržovat pracovní závazky, dohody a plány
- pojmenovat oblasti, které mohou vyvolat střet zájmů, a ujistit se, že neovlivní váš úsudek či jednání

3.Sociální pracovník je povinen rozvíjet nezávislost uživatelů a ochraňovat je před možnými riziky.

- podporovat nezávislost uživatelů a pomáhat jim chápat a naplňovat jejich práva
- využívat zavedené postupy k zabránění a nahlášení nebezpečnému, hrubému nebo diskriminujícímu chování a jednání
- upozorňovat zaměstnavatele na potíže které mohou zabraňovat v poskytování pomoci

4.Sociální pracovník je povinen respektovat práva uživatelů a zároveň se ujist'ovat, zda jejich chování není nebezpečné jim či jiným lidem.

- uznávat, že uživatelé mají právo podstupovat riziko a pomáhat jim rozeznat a zvládnout možná nebo aktuální nebezpečí pro ně nebo ostatní
- postupovat podle stanovených postupů při posuzování, zda uživatelovo chování neškodí jemu či druhým
- učinit nezbytná opatření k minimalizaci rizika, že uživatelé ohrozí sebe nebo jiné
- ujistit se, že jsou příslušní kolegové a instituce informování o výsledcích a dopadech hodnocení rizik

5. Sociální pracovník je povinen rozvíjet důvěru veřejnosti v sociální služby.

Sociální pracovník nesmí:

- zanedbávat či poškozovat uživatele, nebo kolegy
- jakkoliv vykořisťovat uživatele nebo kolegy
- zneužívat důvěru uživatelů, nebo přístup k jejich osobním informacím
- vytvářet nepatřičné osobní vztahy s uživateli
- nezákonně či nespravedlivě diskriminovat uživatele
- přehlížet jakoukoliv nezákonnou či nespravedlivou diskriminaci ze strany uživatelů
- vystavovat sebe nebo druhé zbytečnému riziku

- chovat se – v práci i mimo ni –způsobem zpochybňujícím vaši způsobilost pracovat v sociálních službách

6. Sociální pracovník je povinen zodpovídat za kvalitu své práce a zasazovat se o udržování a zvyšování svých znalostí a dovedností.

- naplňovat pracovní standardy a pracovat bezpečně, výkonně a v souladu se zákony
- vést jasné a přesné záznamy, jak vyžadují předpisy
- informovat svého zaměstnavatele o jakýchkoliv osobních problémech, jež by mohly ovlivnit vaši schopnost pracovat odpovědně a bezpečně
- vyhledat pomoc u svého zaměstnavatele, pokud se necítíte schopna nebo připravena naplnit jakoukoliv oblast své práce, nebo pokud si nejste jista jak postupovat v pracovních záležitostech
- otevřeně spolupracovat se svými kolegy a respektovat je
- uvědomit si, že zůstáváte odpovědná i za práci, kterou jste postoupila jiným pracovníkům
- dále se vzdělávat, abyste zvyšovala své vědomosti a dovednosti a přispívala tak ke vzdělávání a rozvoj druhých